

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Valentin Eremei

(art. 186 alin. (2) lit.d) și 186 alin.(2) lit.c), d) Cod penal)

(Dosarul nr. Ira-636/2023

Nr. PIGD 1-20082124-01-Ira-25042023)

Recurs depus până la 01 septembrie 2023 în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, declarat inadmisibil deoarece prin deciziile CSE nr. 5 și 13 din 02 și 31 martie 2022, termenele de exercitare a căilor de atac nu au fost întrerupte absolut pentru toate cauzele penale.

18 decembrie 2025

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Natalia Bobu

Instanța de apel: Gheorghe Scutelnic, Viorel Pușcaș, Oleg Moraru

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Valentin Eremei,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Alexandru Negru, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Valentin Eremei s-a născut în anul 1968 în raionul Edineț. El a fost acuzat de comiterea a șase episoade de furt agravat în stare de iresponsabilitate.

2. Valentin Eremei a fost apărat de avocatul Veaceslav Evstratii.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedura aplicării măsurilor de constrângere cu caracter medical. Prin sentință a fost încetat procesul pe anumite capete de acuzare pe motivul împăcării părților. Pentru comiterea a patru fapte prejudiciabile Eremei a fost absolvit de răspundere penală deoarece fapta a fost comisă în stare de iresponsabilitate. S-a aplicat măsura internării în instituția psihiatrică cu regim obișnuit. S-a soluționat chestiunea cheltuielilor de judecată. La 21 februarie 2023 instanța de apel a respins apelul declarat de avocat, ca fiind depus peste termen.

4. La 01 martie 2023, apărătorul Veaceslav Evstratii, a declarat recurs prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 28 august 2019 și s-a finalizat la 16 iulie 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 17 iulie 2020 - 09 martie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 26 aprilie 2022 - 21 februarie 2023. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție la 25 aprilie 2023.

ÎN FAPT

7. Valentin Eremei a fost învinuit că, în stare de iresponsabilitate a comis:

Nr.	Timpul comiterii	Fapta	Cuquantum prejudiciu	Partea vătămată	Încadrarea juridică reținută
1	26 august 2019	Pătrundere pe ascuns în gospodăria lui Lidia Pastrama (sat Constantinovca, r-nul Edineț) și sustragerea banilor, utilaje tehnice, bijuterii și încălțăminte	112. 075 lei	Lidia Pastrama și Steluța Pastrama	art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal

2	pînă la 21 septembrie 2019	Pătrundere pe ascuns în casa lui Lidia Pastrama (s. Trinca r-nul Edineț) și sustragere a hainelor, încălțăminte și un laptop	35 000 lei	Lidia Pastrama și Steluța Pastrama	art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal
3	08 decembrie 2019	Pătrundere pe ascuns în gospodăria Lidia Pastrama (sat Constantinovca, r-nul Edineț) și sustragere articole vestimentare	5 000 lei	Lidia Pastrama și Steluța Pastrama	art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal
4	10–17 noiembrie 2019	Pătrundere pe ascuns în gospodăria Lidia Pastrama (sat Trinca, r-nul Edineț) și sustragere fier de călcat, telefon fix și cuptor cu microunde	2 000 lei	Lidia Pastrama	art. 186 alin. (2) lit. b), c), d) Cod penal
5	02–03 noiembrie 2019	Pătrundere pe ascuns în gospodăria Lidia Pastrama (sat. Constantinovca, r-nul Edineț) și sustragere scule electrice, produse alimentare și conservături	2 500 lei	Lidia Pastrama	art. 186 alin. (2) lit. b), c), Cod penal
6	10 - 11 decembrie 2019	Pătrundere pe ascuns în gospodăria Olga Melnic (sat. Constantinovca, r-nul Edineț) și sustragere bani, băutură alcoolică și plapume	7 280 lei	Olga Melnic	art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal

6. La 09 martie 2022, prin sentința Judecătorei Edineț, sediul Central, a fost încetat procesul penal în partea episoadelor în care parte vătămată era Lidia Pastrama, în legătură cu împăcarea părților. Valentin Eremei a fost absolvit de răspundere penală pentru faptele prejudiciabile comise în raport cu Steluța Pastrama și Olga Melnic, deoarece a acționat în stare de iresponsabilitate. În raport cu acesta s-a aplicat măsura de constrângere cu caracter medical, internare în instituția psihiatrică cu regim obișnuit. Cheltuielile de judecată în sumă de 1078 de lei au fost trecute în contul statului. Instanța a indicat că sentința poate fi

contestată cu apel în termen de 15 zile de la data încetării stării de urgență, instituită prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 din 24 februarie 2022.

7. Instanța nu a acceptat cererile de împăcare depuse de partea vătămată Steluța Pastrama și de Viorel Panciuc în numele părții vătămate Olga Melnic deoarece Steluța Pastrama nu a fost prezentă în ședința de judecată pentru a susține cererea depusă, iar procura lui Panciuc nu conținea mențiunea despre delegarea dreptului de împăcare.

8. La 22 februarie 2022 au avut loc dezbaterile judiciare, iar instanța a anunțat părțile inclusiv apărătorul (f.d. 209, vol. II), că deliberarea și pronunțarea sentinței va avea loc la 09 martie 2022. Sentința a fost pronunțată la 09 martie 2022 doar în prezența procurorului (f.d. 218, vol. II). Sentința a fost transmisă avocatului pentru cunoștință la 14 martie 2022 (f.d. 230 vol. II).

9. La 19 aprilie 2022, apel a depus apărătorul Veaceslav Evstratii. El a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal în privința lui Valentin Eremei să fie încetat pe motivul împăcării părților.

10. La 21 februarie 2023, Curtea de Apel Bălți a respins apelul ca tardiv. Instanța a reținut că sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central, a fost pronunțată public la 09 martie 2022, iar avocatul a primit-o la 14 martie 2022. Termenul de apel a curs de la 15 martie 2022 și a expirat la 29 martie 2022. S-a reținut că cererea de apel, a fost depusă și înregistrată la 19 aprilie 2022 (f.d. 237, vol. II), cu depășirea termenului de 15 zile prevăzut de lege. Apelantul nu a invocat motivele din care a omis termenul de declarare a apelului. Decizia motivată a fost pronunțată la 21 februarie 2023.

11. La 01 martie 2023, apărătorul Veaceslav Evstratii, a depus recurs în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. El solicită casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare. Susține că instanța de apel a greșit când a declarat tardiv apelul. Menționează că la 24 februarie 2022, prin Hotărârea Parlamentului nr.41/2022 privind declararea stării de urgență, s-a dispus suspendarea termenelor de atac a hotărârilor judecătorești pe toate categoriile de dosare. La 31 martie 2022 Comisia Pentru Situații Excepționale a dispus excluderea măsurilor specifice din justiție cu începere de la 04 aprilie 2022. Termenele de exercitare a căilor de atac întrerupte, încep a curge din nou pentru același termen de la 04 aprilie 2022. Apărătorul susține că el a depus apelul la 19 aprilie 2022 și s-a conformat prevederilor stabilite de lege. Menționează că și sentința conține o mențiune similară.

8. La 25 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat depunerea referinței la recurs, însă nimeni nu a depus referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Articolul 402 alin. (1), (4) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.”

10. Art. 403 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Apelul declarat după expirarea termenului prevăzut de lege este considerat ca fiind făcut în termen dacă instanța de apel constată că întârzierea a fost determinată de motive întemeiate, iar apelul a fost declarat în cel mult 15 zile de la începerea executării pedepsei”

11. Cererea de recurs a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală era următoarea:

”(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeieri:

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței...”

12. Partea relevantă a Hotărârii parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 este următoarea:

”Art. 1. – Se declară stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pentru o perioadă de 60 de zile.

Art. 3. – Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova sunt obligatorii și executorii pentru conducătorii autorităților administrației publice centrale și locale, ai agenților economici, ai instituțiilor publice, precum și pentru cetățeni și alte persoane aflate pe teritoriul Republicii Moldova.

Art. 4. – Dispozițiile Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova intră în vigoare în momentul emiterii”.

13. Partea relevantă a Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale (în continuare CSE) [nr. 5 din 02 martie 2022](#) este următoarea:

”pct. 5, prin derogare de la Capitolul VI al Legii Nr. 212 din 24 iunie 2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, pe perioada stării de urgență se stabilesc următoarele măsuri specifice în domeniul justiției:

...

5.3 Procese penale:

5.3.1 Activitatea de urmărire penală și cea a judecătorilor de instrucție se desfășoară numai cu privire la:

a) cauzele în care s-au dispus ori se propune luarea măsurilor procesuale de constrângere ...

...

5.3.2 Cauzele penale aflate în curs pe rolul instanțelor de judecată, indiferent de etapa de examinare, se suspendă de drept pe durata stării de urgență, cu excepția celor de la pct. 5.3.1 lit. c), precum și a următoarelor cauze:

a) cele privind infracțiunile flagrante;

- b) cele în care au fost dispuse măsuri preventive;
- c) cele care cuprind cereri privind aplicarea măsurilor asigurătorii;
- d) cele privind cooperarea judiciară internațională în materie penală;
- e) cele care cuprind măsuri de protecție a victimelor și a martorilor;
- f) cele privind aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical;

...

5.3.4 Termenele de comunicare a actelor de procedură, de depunere și soluționare a plângerilor, altele decât cele reglementate de pct. 5.3.2, se întrerup, urmând ca de la data încetării stării de urgență să înceapă să curgă un nou termen, de aceeași durată. Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele penale, cu excepția celor judecate potrivit prezentei dispoziții, se întrerup, urmând ca de la data încetării stării de urgență să înceapă să curgă un nou termen, de aceeași durată. În cauzele care se suspendă de drept, în care au fost declarate căi de atac până la data emiterii prezentei dispoziții, dosarele se înaintează instanței competente după încetarea stării de urgență. ”

14. Partea relevantă a Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 13 din 31 martie 2022 este următoarea:

”1. Se exclud măsurile specifice în domeniul justiției și se abrogă punctul 5 din Dispoziția nr. 5 din 02.03.2022, cu modificările ulterioare, a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, începând cu data de 04.04.2022.

2. Se stabilesc următoarele măsuri de tranziție în domeniul justiției, începând cu data de 04.04.2022:

2.1 Termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile, penale și de contencios administrativ care au fost întrerupte potrivit prevederilor punctului 5 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, se substituie cu termene noi, de aceeași durată, care încep a curge de la data prevăzută la pct. 2.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

12. Recursul examinat a fost declarat în mai puțin de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

13. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs (decizia CSJ nr. 1ra-854/2022, § 85). Totuși, legea nu interzice instanței de recurs să recalifice considerentele invocate în recurs de la un temei de recurs la altul (decizia CSJ nr. 1ra-1520/2023, § 56).

14. Recursul avocatului este depus pînă la 01 septembrie 2023 în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. În recurs se pretinde că instanța de apel a respins ca tardiv, un apel depus în termen, fără a ține cont de Hotărîrea Parlamentului nr. 41/2022 și de pct. 2 din Dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei Pentru Situații Excepționale. Art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de

procedură penală se referă la motivarea deciziei instanței de apel. Curtea Supremă de Justiție a explicat sensul acestui temei de recurs în decizia nr. 1ra-854/2022, § 100). Acest temei include cinci situații distincte, iar la caz, recurentul menționează că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate și hotărârea nu cuprinde motivele pe care se întemeiază. Având în vedere temeiurile de recurs existente la momentul depunerii precum și argumentele recurentului, recursul va fi examinat prin prisma art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

15. Recurentul nu neagă că a depus apelul cu depășirea termenului de 15 zile stabilit de lege. El susține că pînă la depunerea apelului, curgerea termenului a fost întreruptă, iar conform pct. 2.1 din Dispoziția CSE din 31 martie 2022, un nou termen de apel a început a curge de la 04 aprilie 2022. Acest argument este greșit și nu poate fi reținut. Punctul 2.1 din decizia CSE nr. 13 din 31 martie 2022 (vezi para. 20) se aplică în tandem cu pct. 5.3.2 și 5.3.4 din dispoziția CSE nr. 5 din 02 martie 2022. Pct. 5.3.2 lit. f) din dispoziția nr. 5 stabilește clar că suspendarea examinării și implicit întreruperea termenilor de exercitare a căilor de atac nu se aplică la cauzele penale privind aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical (vezi para. 19). Cauza lui Valentin Eremia viza aplicarea măsurilor de siguranță cu caracter medical (vezi para. 7). Prin urmare, apelul a fost depus cu încălcarea termenului stabilit de lege, soluția din decizie este corectă, iar argumentele formulate de apărător în recurs sunt vădit nefondate.

16. Legislația nu condiționa depunerea apelului de prezența fizică a avocatului la sediul instanței. Acesta putea transmite cererea de apel prin mijloace alternative (mutatis mutandis, încheierea CSJ nr. 1ra-666/2023). La exercitarea căilor de atac, standardul de diligență aplicabil profesioniștilor dreptului este unul mai ridicat (mutatis mutandis, încheierea CSJ nr. 1ra-1146/2024). Apărătorul nu se poate prevala de faptul că nu cunoștea conținutul Hotărîrii Parlamentului nr. 41 din 24 februarie 2022 și a deciziilor CSE nr. 5 și 13 din 02 și 31 martie 2022. Prin urmare, argumentul acestuia că a fost indus în eroare de ultima sintagmă a dispozitivului sentinței (vezi para. 8), este vădit nefondat. Căile de atac și termenele de exercitare a acestora sunt instituite de lege și nu de voința instanțelor de judecată. Prin urmare temeiuri de a interveni în soluția instanței de apel nu există.

15. Din motivele expuse supra, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de avocatul Veaceslav Evstratii împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 21 februarie 2023.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Alexandru Negru